

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Geld voor GGZ : de financiering van de geestelijke gezondheidszorg en de invloed van geld op de zorgpraktijk (1884-1984)

Bakker, C.T.

Publication date
2009

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Bakker, C. T. (2009). *Geld voor GGZ : de financiering van de geestelijke gezondheidszorg en de invloed van geld op de zorgpraktijk (1884-1984)*. [Thesis, fully internal, Universiteit van Amsterdam]. Vossiuspers - Amsterdam University Press.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, P.O. Box 19185, 1000 GD Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	7
INLEIDING	15
§ 1. De plaats van het onderzoek in de historiografie	16
§ 2. Ons onderzoek	19
HOOFDSTUK I	
EEN INGEWIKKELDE CONSTRUCTIE	25
Wetgeving, organisatie en financieringssystematiek van het gestichtwezen en de extramurale geestelijke gezondheidszorg in de negentiende en eerste helft van de twintigste eeuw	
§ 1. De Krankzinnigenwet (1841) en de Armenwet (1854)	27
§ 2. De tweede Krankzinnigenwet (1884)	31
§ 3. Aanpassingen van de wet	37
§ 4. Financiering van de stichtingskosten	41
§ 5. Financiering van de exploitatiekosten	48
§ 6. De last van de gemeenten	55
§ 7. Wie betaalt, bepaalt niet	61
§ 8. De extramurale geestelijke gezondheidszorg	65
§ 9. Financiering van de extramurale voorzieningen	74
§ 10. Slotwoord	82
HOOFDSTUK II	
EEN ALGEMEEN SOCIAAL VERSCHIJNSEL	87
Over de kostengroei na de komst van de tweede Krankzinnigenwet (circa 1884-1910)	
§ 1. Meer plaatsruimte	89
§ 2. Het aantal patiënten groeit	97
§ 3. Tarieven en werkelijke kosten	102
§ 4. Huisvesting: de bouw	112
§ 5. Het menu	117
§ 6. Op het land of in bed	124
§ 7. Het personeel	132
§ 8. Slotwoord	142
HOOFDSTUK III	
EEN NIEUWE KOERS	149
Hoe oorlogsinflatie leidde tot vernieuwing in de jaren twintig	
§ 1. Gestichten in oorlogstijd	150
§ 2. Op zoek naar een oplossing	158
§ 3. De <i>Kostende prijs</i> en het modelcontract	163
§ 4. De strijd tegen appels en peren	170

§ 5. Meer mogelijk	179
§ 6. Personeel	191
§ 7. Slotwoord	202

HOOFDSTUK IV

OM DE KOSTPRIJS TE VERLAGEN 205

Frederiks en de bezuinigingen tijdens de grote depressie	
§ 1. Bezuinigingen in Zuid-Holland	207
§ 2. De commissie-Frederiks	216
§ 3. Aan de slag	223
§ 4. De bezuinigingen nader bestudeerd	230
§ 5. De ‘onvolprezen’ actievare therapie	252
§ 6. Maatregelen buiten de inrichting	262
§ 7. Slotwoord	274

HOOFDSTUK V

GESCHEIDEN WERELDEN 279

Intramurale en extramurale geestelijke gezondheidszorg: wetgeving, organisatie en financieringssysteem vanaf de wederopbouw tot begin jaren tachtig	
§ 1. Wederopbouw van psychiatrische inrichtingen	280
§ 2. Verzuiling als basis van ordening	285
§ 3. Financiering van het inrichtingswezen	292
§ 4. Financiering van de extramurale geestelijke gezondheidszorg	301
§ 5. Een nieuw financieringsstelsel voor het inrichtingswezen	308
§ 6. De AWBZ ook voor de AGGZ	317
§ 7. Toezicht en ‘kwaliteit’	329
§ 8. Het plafond is bereikt	336
§ 9. Slotwoord	343

HOOFDSTUK VI

WEDEROPBOUW EN EEN STAPJE VERDER 349

Hoe de GGZ veranderde in de eerste naoorlogse decennia	
§ 1. Verschuivingen in de omvang	352
§ 2. Afschrijven en vernieuwen in de inrichting	359
§ 3. Meer dan alleen herstel van verwoeste gebouwen	374
§ 4. Largactil®	383
§ 5. Wat te doen aan het personeelsgebrek?	392
§ 6. Van voor- en nazorg tot Sociaal Psychiatrische Dienst	404
§ 7. De MOB's doorgelicht	413
§ 8. Slotwoord	425

HOOFDSTUK VII	429
OVERVLOED EN ONBEHAGEN	
Over stijgende kosten in de psychiatrische inrichtingen medio jaren zestig tot begin jaren tachtig	
§ 1. Een stroeve start	431
§ 2. Omvang van de sector	441
§ 3. Veranderingen in en om de inrichting	448
§ 4. Achterstand inhalen	461
§ 5. Richtlijnen voor het personeel	474
§ 6. Onbehagen over de stijgende kosten	483
§ 7. Slotwoord	489
HOOFDSTUK VIII	
SAMENWERKEN VERPLICHT	493
Hoe de AWBZ werd ingezet als beleidsinstrument in de ambulante geestelijke gezondheidszorg, 1971-1984	
§ 1. De SPD's onder de AWBZ	496
§ 2. De MOB's en het Besluit Ziekenfondsraad AGGZ	509
§ 3. De strijd om de IMP's	517
§ 4. Een blauwdruk voor de RIAGG	524
§ 5. De RIAGG in de praktijk	531
§ 6. Van inrichting naar RIAGG... of niet?	541
§ 7. Slotwoord	545
BESLUIT	549
§ 1. Het financieringsstelsel	549
§ 2. Prijsontwikkeling en volume	558
§ 3. Het effect van de financiering op de inhoud van de zorg	565
§ 4. Epiloog	574
VERANTWOORDING	579
BRONNEN	587
LITERATUUR	593
LIJST VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN	629
SAMENVATTING	631
SUMMARY	642